

Any IX

EMPORIÓ

N.º 190

PERIÒDIC QUINZENAL

Preu
de subscripció:
4'50 ptes. l'any
Un número:
20 cts.

Torroella de Montgrí, 8 de juliol de 1923

Redacció i
Administració:
≡ Ateneu
Montgrí ≡

L'auriòla de la cultura

II

Retornem a la enumeració de troballes simbolitzant valors intel·lectuals:

En una casa modestíssima de gent analfabeta trobarem, amb explicable sorpresa, un aplec de interessants llibres — inclòs el d'En Baldri Rexac ara reglorificat — llibres i documents, palesant en l'aplegador un esperit selecte.

—«Era d'un avantpassat nostre, digueren plens d'orgull, diu que era un home molt enfielat, molt senyor i molt sabi; diu que se'n feia molt cas; i nosaltres, afegiren condolguets, nosaltres tan ases»

En la confosa memòria dels ascendents brillava l'auriòla d'aquell home il·luminós, son record es servava amorosament, i jo sospito que en servaven també una evident distinció ingènita, una elegància innata i un bon sentit que segellava el caràcter d'aquella bona gent sols devastada.

Aquesta segellada envejable els la desconeixien, i més desconeixien que la guardaven d'un ascendent, les hisendes del qual eren ja gairebé totalment malmenades.

Hi ha a Torroella un recó on es troben aplegades obres d'alt valor literari i científic, algunes raríssimes i cobejades, rics

monetaris, curiosos documents i col·leccions; aquell tresor es formà per la conjunció de dues valioses aportacions; fou la resultant de dues forces de dos intel·lectuals torroellencs d'alta niçaga els quals no sols es preocuparen de omplentar ses arques de cabals, sinó també son cervell d'idees.

Per ço que ells estudiaren i aplegaren i ordenaren venim en coneixement del que serien aquells varons exemplars aristòcrates veritables, l'ànima dels quals fulgura encara en esplendent auriòla entre nosaltres. I per això en la confosa memòria del que foren la seva resplandeix com astre de primera magnitud.

Ja entre els vivents ens cal recordar com en la rera-botiga d'un gramaire, rera els estres d'una ocupació prosaica trobàvem cert jorn una de les més florides col·leccions de llibres que ornin nostres jardins de l'esperit: allí una obra de tanta valor científica com «Les monedes catalanes» d'En Boteti Sisó, allí Ortega Gasset, allí Senador, allí Walter Scott, allí Marc Aureli... allí el fruit dels grans cervells del món o exemplars de l'última i més escollida producció editorial, o la revista estrangera o l'album de viatge escullidíssim.

Aquell home bé mereix una especial distinció com es especial son comportament en mig de la inexplicable indiferència no ja de la massa sinó de la gent més obligada amb la cultura.

I en aquesta distinció no anem pas sols: tots o gairebé tots ens acompanyen en aquest acatament a la cultura, adhuc quan fan burla de la noble deria dels homes inquietes, curiosos i buscadors, tots reconeixen la necessitat de cercar orientació en els grans llibres des de on parlen els homes il·lustres, únics que mereixen nostra atenció i nostre assentiment.

I tots reconeixen que mentres no formin legió els que estimin el llibre i el venerin, mentres no es formin els ciutadans en la fornal de l'estudi no hi haurà opinió veritable, ni sensibilitat política i per lo tant mancarà en les altes esferes de la societat aquella cura, aquella honestetat, aquella pudor que s'originen en el convenciment de que tot un poble vigilant està alerta.

De la festa major que s'apropa

Sant Genís s'apropa; i nosaltres, eis torroellencs, malgrat la calor que aprera, seguim tan fresquets.

I com cada any farem la festa major de Viladerraves baix, com pot fer l'últim llogaret sense vida ni aspiracions ni possibilitats.

I això és tant més lamentable quan Torroella compta amb mitjans per a fer alguna cosa notable que cridés la gent comaricana i augmentés el prestigi que per sa posició pot assolir Torroella.

Això no pot fer-ho una Societat aïllada i sola; cal que surti de l'acció mancomunada de tots.

Fóra ja hora, i és la hora darrera per a enguany, de crear un Sindicat que organitzés i armonitzés la festa.

El nostre Sant Genís té ja una valor tradicional que el fa atractiu; el nostre Sant Genís té ja elements que poden aprofitar-se i valorar-se; sols falta que una venturosa iniciativa trobi uns números de reclam i un marc escaient per a que el conjunt augmenti de relleu i tingui l'encant de la modernitat.

Enguany pendrà part en la festa una nova i valiosíssima força: el «Club Deportivo Montgró», el qual pot oferir-nos un atractiu d'esport ple d'interès.

Perquè amb la unió de tots no aprofitar l'avinentesa i es dona l'últim cop de mà per a treure tot el partit possible de la nostra gaia festa?

Les festes tradicionals, les festes d'esport, un número de gran atractiu fet entre tots; petits detalls de gran afecte i una bona propaganda poden portar-nos un Sant Genís esplèndid.

Recordi's que l'any passat la festa començà a flaquejar, i que perderà bona part de la seva importància si no sabem situar-la a l'alçada dels temps.

Es indispensable ja que d'una vegada deixem la nostra apatia i ens disposem a aconseguir el lloc que a Torroella, capital històrica del Baix Empordà, li correspon.

IRIDOL VINTRÓ

calma tot seguit el MAL DE CAIXAL

Venda: Farmàcies Pou i Garcia. — Torroella de Montgrí.

Casolanes

Segons un article de les Ordenances municipals els balls i demés espectacles de la tarda han d'acabar a les set del vespre; no diu, però, l'hora que han de començar.

No cal dir que tots els que tenen la sort de servir-se de criada, s'aiegrarien de que es complís tal article, doncs ara el ball de tarda, acaba degut a no començar-lo hasta que està per acabar el partit de futbol, que en aquest temps acaben fart.

¿Perquè no podria començar el ball abans del partit de futbol?

Eus sembla que així iria tot més a l'hora.

En els dies propers de la festa major, seran molts els forasters que faran cap al camp d'esports. Això que és cosa molt natural no tindria res de particular, si no fos que per anar-hi hauran de passar davant de l'embocadura de la cloaca, la qual si Obres Públiques, que a ella perteneix, no l'ha llimpiada, serà qüestió de posar aviat el lletreret: « No passeu per aquí. Perill de mort. » Perquè no sols són testos i olles lo que s'hi llença, sinó que és convertit en un cementiri d'animals desde'l bull-doc fins a la modesta rata.

Creiem que, donat el poc escrúpol d'alguns veïns, seria qüestió per part de l'Ajuntament d'estudiar la manera de privar aquests abusos que converteixen un lloc, avui molt freqüentat, en un femer.

Fa uns quants mercats que un subjecte

foraster se dedica a vendre revistes pornogràfiques de les quals, desgraciadament, en ven forces. I fa vergonya veure tants i tants joves, que mai tenen un diari, i menys un llibre als dits, com llegeixen amb desvergonyit afany les porqueries del « Nandu » i el « Papitu », i aquesta és tota la literatura catalana, que tot voltant el mercat llegeixen cada vuit dies molts joves.

CASOLA.

NOTICIES

El temps. — Venturosament el temps s'ha decidit a estabilitzar-se i hem entrat decididament a la temporada d'estiu.

i ja era hora !

Operacions agrícoles. — Acabada la sega entre les engúnies per la tramuntana ens trobem en plena temporada del batre.

Els blats de moro sembla que son atacats de greu malura. En canvi el demés corre oferint magnífic aspecte.

Topada. — Un camió de la bòvila de Jafre, carregat de maons, topà per causa d'una mala maniobra, amb la brana de l'entrada de la cloaca, la qual està a punt de caure. Caldria que fos reparada aviat a fi d'evitar alguna desgràcia.

De S. Genís. — Sembla que un d'aquets dies la Junta del Club Deportivo decidirà el convenient per a organitzar grans partits en les diades de S. Genís.

Aixís sia.

De llicència. — En us de llicència es troba a Torroella nostre benvolgut amic

D. Pere Pou distingit i culte comandant d'enginyers.

i Benvingut!

Retorn.—De son viatge a Madrid ha retornat el culte advocat D. August Mercader.

AVIS

Se convoca als socis del "Club Deportivo Montgrí" a la reunió general ordinària, que tindrà lloc el diumenge, dia 15 d'aquest mes, a dos quarts de tres de la tarda a la Sala Jov, i en cas de no haver-hi nombre suficient de socis, se celebrarà mitja hora més tard de segona convocatòria.

Es demana l'assistència per a tractar-se assumptes interessants.

Restauració del Contrapàs.—El Comitè barceloní per a la restauració del Contrapàs a Catalunya, ha rebut interessants informacions de l'acte celebrat fa poc a Figueras amb motiu de les festes de Sant Baidiri.

La colla que amb tant d'èxit contribueix a l'esmentada restauració és de Banyoles, i ballà el contrapàs llarg, anomenat *divino*, instrumentat per En F. Carré, i essent interpretat per l'orquestra Pep, de Figueres.

L'espectacle interessà vivament al poble de la capital de l'alt Empordà i fou repetit entre grans aplaudiments.

La colla banyolencs la formaven les senyoretes Marin, Oliveres, Figueres, Masgrau, Juncà i Gratacós, i els senyors Gunà, Freixa, Masgrau, Oliveres, Juncà i Malagelada, els quals resolgueren les

complicades passes de la dansa, amb matemàtica exactitud.

A Torroella de Montgrí, també s'ha repetit varies vegades el *contrapàs sardà*, amb èxit creixent, fins al punt que avui es considera número obligat de cada festeig popular.

Tot fa preveure que el proper estiu, veurà avançar-se sensiblement la restauració d'aquesta dansa, germana bessona de la sardana.

Festa de Fontanilles.—El veí poble de Fontanilles ha celebrat sa festa major amb la cooperació dels Montgrins.

L'animació enguany ha sigut major que en altres ocasions.

Dentista.—Després de brillantíssims examens ha acabat la carrera de dentista nostre volgut amic En Josep Pericot Garcia.

El caràcter estudiós i la sòlida preparació del nou dentista li auguren un èxit franc en l'exercici de sa professió. Nosaltres en felicitar al nou dentista ens alegrem de tenir un compatriota apte i seriós, car oferirà una garantia de seguretat i honorabilitat per els que tinguin que acudir a cercar la intervenció a ciutat d'un odontòleg conegedor dels moderns procediments i allunyat de l'industrialisme explotador.

D'una excursió.—Referint-se a la crònica publicada en nostra número anterior, diu *El Gironès*:

«En el nostre confrare de Torroella *Empuriòn*, hem llegit una crònica estudiantil referent a una excursió que els escolars de l'Institut d'aquesta Ciutat, feren a Castelló d'Empúries. (?)

Res de particular tindria aixó, si la crònica no vingués escrita en espanyol.

Sabem nosaltres que aquesta faccècia la devem al catedràtic d'Història de l'Institut, Sr. Puig Bayer, el qual amb l'excusa de tractar-se d'una excursió *oficial*, obligà a que aqueixa crònica fos redactada en espanyol.»

Nosaltres, amics de la veritat, hem de restablir-la observant que la culpa no es del Sr. Puig Bayer, el qual ben amablement ens autoritzà per a publicar-la en llengua catalana.

Nostre confrare podia llegir la observació, on indiquem la causa de que sortís l'escrit en castellà.

Casament proper.—Per a primers de agost s'onocia la boda de D. Rafael Muñoz, finent de carrabiners del lloc de Torroella amb la gentil senyoreta de La Armentera, Francisca Planas.

Per endavant felicitem a la simpàtica parella desitjant-li grans ventures en son nou estat.

Batxiller.—Després de brillants exercicis ha donat fi al Batxillerat en l'institut de Barcelona el jove En Josep Marquès fill de nostre volgut consoci el doctor D. Ramir Marquès.

Nostra felicitació a l'estudiós jove i als seus pares.

Felicitació.—La transmetem efusiva a la gentil damisel la Na Carme Pagès, la qual ha acabat sa carrera de mestressa nacional en la Normal de Girona.

Desitgem que trobi el camí planer en l'exercici de sa espinosa i útil professió.

Conferència.—El dissabte passat a les 10 de la nit i en la Cambra Agrícola de Perelada, donà una conferencia sobre els diferents aspectes de l'Ateneu Empordanès, En Jaume Cabarrocas, secretari de l'esmentada entitat.

Fou molt aplaudit i l'acte resultà un gran èxit.

Desde Alemanya.—L'eminent violinista i benvolgut coterrani En Xavier Cugat, ens comunica que tan prompte fineixin els contractes que tenia firmats amb diferents empreses i associacions musicals de la capital Alemanya, retornarà a Catalunya, per a deixar sentir les primícies del seu art al Palau de la Música Catalana de

Barcelona. També actuarà a Madrid i reproduirà la serie de concerts populars que amb tant d'encert celebrà per l'Empordà, durant la seva estada en nostra terra.

Amb goig esperem a l'eximi violinista.

Banyes econòmics.—Ha començat la temporada de banyes, al nostre riu.

Fóra convenient que s'evités amb tot rigor les extralimitacions dels subjectes massa fresquívols enamorats del senzill traje dels nostres primers pares.

Benvinguts.—Hem tingut el goig de saludar als senyors Jordi Lopez, pare i fill, a la seva esposa i al jove Manuel Lopez, el qual ha vingut a restablir-se de la grippe, havent-se iniciat una millora que desitgem s'accentui.

També han estat a Torroella D.ª Mercé Galibern de Serraclara, D.ª Eivira Pagés amb sos xamosos fills, i en Jaume Pagés Bassach.

Es troba també a l'Estartit D. Joan Eugeni Sala amb sa gentil esposa i fills.

A tots nostra benvinguda.

D'América.—En viatge de plaer ha estat a Torroella per a visitar als seus oncles, D. Josep Pujol i D.ª Coloma Vicens de Pujol, l'acabadalat comerciant de Villamercedes (R. A.) D. Crescenci Ferrer i son simpatic fill Rodolf.

¡ Benvinguts !

Revetlles.— El Club Deportivo Montgrí celebrà en el camp d'esports amb gran solemnitat, les revetlles de S. Joan i Sant Pere.

Del Casal Català.—Sembla que continuen amb gran activitat les gestions per a establir degudament el Casal Català a Torroella.

Als banyes.—Sembla que s'establirà un servei diari a l'Estartit en la temporada de banyes.

Ampliació.—S'estan fent obres per a ampliar el local de la fàbrica Serrats d'aquesta.

A Castelló. — A l'aplec comarcal de Castelló hi acudiren nombrosos nacionalistes d'aquesta, els quals retornaren molt satisfets de la importància de l'acte.

De l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana.—Han ingressat bon nombre de socis de Torroella a la benemèrita Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana. Sembla que n'hi ha els suficients per a constituir una Comissió Delegada, ço que es farà segurament.

Ens felicitem d'aquesta nova desitjant que augmentin les llistes dels bons patriotes que ajuden a la lloable acció d'aquella entitat, la més lloable de Catalunya.

—De l'Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana hem rebut unes fulles informatives, les quals publicarem en altre número.

Accident.—Anant al camp dies passats, caiguè del carro nostre convilatà En Joan Costa causant-se fortes contusions que l'obligaren a enllitar-se. Sabem, no obstant, que segueix molt millor i desitgem que la millora sia ràpida i definitiva.

Un bàndol.—L'alcalde, amb molt bon acord, ha fet pregonar un bàndol ordenant que sien llimpiats tots els carrers dues vegades al dia, i prohibin que sien espolsades robes ni alfombres al carrer ni que es depositin escombraries a la via pública. En felicitar a l'alcalde esperem poguer ampliar l'alabança per la rigor amb que es facin complir ordres tan convenientes i lloables.

Federació de Pomells.—Els elements directors dels Pomells de Joventut a Torroella, entre els quals Mossen Viver, el culte i llorejat poeta, tingueren la iniciativa de constituir una Federació de Pomells de l'Empordà.

La idea ha sigut esplèndidament acollida i sembla que la Federació projectada serà un fet dintre poc temps. I més sembla; que serà una entitat robusta i valiosa, la qual pot exercir una influència immensa i fer obra transcendent.

Desitgem que aixis sia i ens felicitem de que a Torroella hagi nascut tan esperansadora iniciativa.

D'exàmens.—S'ha examinat amb lloable èxit de tercer any de Baixiller el jove en Joan Marqués, al qual felicitem.

A Saragossa s'ha examinat i ha obtingut molt excel·lents cal·licacions nostre col·laborador En Jaume Pagés Bassach al qual felicitem coralment.

Al Seminari de Girona s'ha examinat i ha obtingut bona nota En Joan Bosch.

Desitgem que tots continuïn per aquest camí d'aplicació i d'estudi.

De la Peregrinació a Lourdes.—En la darrera peregrinació catalana a Lourdes hi prengueren part els següents torroellencs; Mossèn Benet Vilagrau amb varis individus de sa família, D.ª Agna Carerras de García, D.ª Caterina Devant de Pressas, D.ª Carme Bassa de Teixidó, D.ª Maria Pons de Guillamet, D.ª Narcisa Massaguer i D. Miquel Clotas, el qual obtingué el premi de la rifa feta per la Hospitalitat.

Els peregrins vingueren molt satisfets de l'excursió.

Hostes.—Restablert de sa malaltia ha reanudat ses visites a Torroella l'Excel·lentíssim Marqués de Robert.

Ha estat entre nosaltres el seu fill D. Robert de Robert.

També ha passat alguns dies a Torroella la distingida família Quintana.

Ha retornat de Barcelona nostre amic Joan Gumà.

Nostra benvinguda.

Intent de suïcidi.—Una compatriota nostra resident a San Andreu de Palomar, Na M. A., intentà suïcidar-se beguent una gran quantitat de llexiu.

No logrà son tràgic intent emprò quedà molt malmenada.

Desitgem que li retorni la salut del cos i de l'esperit.

MOVIMENT DE POBLACIÓ

MES DE JUNY

NAIXEMENTS

Dia 1

Joaquima, filla de Alfred Payet Griset i de Cecília Sagrera Hostench.

Dia 5

Maria, filla de Josep Borrat Baquer i de Maria Faixada Badia.

Dia 6

Ramón, fill de Ròmul Figueras i Figueras i de Blanca Masaguer Llos. (Estartit)

Dia 7

Josep, fill de Arturo Bagudà Marca i de Engracia Saló Cargol.

Dia 14

Caterina, filla de Rosendo Planas Congost i de Teresa Reinés Sagrera.

Dia 16

Caterina, filla de Josep Canals Lloret i de Engracia Coll Aupi.

Dia 20

Jaume, fill de Miquel Blay Casañas i de Raimunda Ferrer Sabater.

Dia 27

Matilde filla de Salvi Moret Prats i de Conçol Sala Mir. (Estartit)

Dia 30

Carme, filla de Francesc Giner Esteve i de Matilde Perez Palomares. (Estartit)

MATRIMONIS

Cap.

DEFUNCIONS

Dia 7

Rosa Bech i Reig, de 75 anys, vídua.

Dia 10

Agna Mesires Radresa, de 85 anys, vídua.

Dia 30

Armand Comalada i Aleña, de 16 mesos.

Està per arrendar, el pls principal del Cafè-teatre Coll.

Dirigir-se a Pere Huguet.

DR. NOGUER MORÉ

Dermatòleg, Sifiliògraf per oposició del Hospital de la Santa Creu, de Barcelona. CONSULTA A GIRONA : Sols el primer dissabte de cada mes. Cort Real, 14, 1er.

Radium - Anàlisis d'Orina i Sang.

València, 200, pral. - Barcelona.

GRAN FONDA L'EMPORDANESA

D' EN

JAUME TORNÉ

Passeig de la Duana, 4 : Tel. 4561 R.

(Al costat de l'Estació de França i Molis)

BARCELONA

Espaioses i còmodes habitacions per als senyors passatgers : Cuina excel·lent : Cafès i licors de totes marques : Oberta durant tota la nit.

PREUS ECONOMICS

Antiga Fonda COTOLIU

A càrrec de GIL PUJOL

Serveis a la carta : Pensions : Berenars
Respons : Vins superiors de la terra
Licors de les millors marques.

Carrer de la Porta Nova
TORROELLA DE MONTGRI

Se ven un portal de justa amb
dos batents, en molt bon estat
i a preu sumament econòmic.

Per més detalls dirigir-se a la
redacció d'aquest periòdic.

Imp P. RIBAS.—Representat a Torroella, EDUARD VIÑAS.

